

ECZANE BÜLTENİ*

Bu ülkedeki hastane eczanelerinin, hastanedeki diğer personel ile iyi bir iletişim metodundan yoksun olduğu bilinmektedir. Bölümler arası iletişimi sağlamak için uygulanan yöntemler, bültenler, ilan tahtasındaki ilanlar veya komite toplantıları gibi, oldukça ilkel yöntemlerdir.

Eczane bölümü, görevi gereği hastanenin ana servisleriyle ve hastanenin sağlık personeliyle çok yakından ilişkide olduğundan özellikle ilaçlar ve ilgili maddeler hakkındaki verilerin duyurulması probleminde eğilmelidir.

Daha önce de belirtildiği gibi, Eczane ve Terapötikler Komitesinin görevlerinden biri de, eczacıların hastane içinde yaptıkları yayınlarla hastane personelinin eğitimini sağlamaktır. Bu komitenin üyeleri, kendi alanlarındaki en son terapötik ilerlemeleri içeren makaleler yazarak veya eczacılar tarafından toplanan materyalleri derleyerek yardımcı olabilirler.

Dikkate değer bir eczane bülteni hazırlamak zaman alıcı ve ileri görüş gerektiren bir iştir. Bu bölümü yazmaktaki amacım, böyle zor bir işi kolaylaştırabilecek bazı bilgileri, bir makalenin içeriği ve formatını vermektir.

Başlık Seçimi

Bir yayına seçilecek başlık kısa özlü ve yayının içeriğini belirleyecek nitelikte olmalıdır.

Sık sık seçilen başlık, yazı için mesleki bir makale değil de, dedikodu yazısıymış gibi bir izlenim verir.

İyi bir başlığa örnekler şunlardır: Eczane Bülteni, Eczacılık Haberleri, Eczacılık Eleştirileri, veya Eczane Gazetesi.

Benim fikrime göre, kabul edilemeyecek başlıklar da şunlardır: Havan Eli, İlaç Yapım Haberleri, Eczane Haberleri, gibi.

*Bu bölüm 1959'da Am.J. Hosp. pharm.,(16:154, 1959)'da yayımlanan William E. Hassan, Jr. ve Ernest S. Lentini tarafından yazılan makaleden alınmıştır.

İçerik

Bu yayının amacı okuyanları eğitmek ve bilgi vermek olduğuna göre, içeriği de bu amaca uygun olmalıdır.

Genelde yayın beş kısma bölünmelidir:

- A. Baş yazı,
- B. Yeni ilaçlar,
- C. Eczane komitesi toplantısının gündemi,
- D. Sağlık personeli tarafından yazılan makaleler,
- E. Genel

Baş eczacı veya Eczacılık ve Terapötikler Komitesinin ilgilenen bir üyesi tarafından yazılan baş yazı, ilaç ismarlanması, reçete yazılması, depolama veya hastanede kullanılmaya başlanan yeni ilaçlarla ilgili bilgileri içerir. Aynı zamanda koyulan kurallara, terapötik eğilimlere ve fikirlere de değinilmelidir. Aşağıda bir eczane bülteninden alınmış bir makale örneği verilmektedir. (1)

Etiketlemeli mi, etiketlememeli mi?

“İlaç isimlerinin yazılı olduğu reçetedeki ilaçlar verildikten sonra ilaçların içerdiği aktif maddelerin ilaçların etiketine yazılıp yazılmayacağı çok tartışılan bir konudur.

Amerikan Tıp Birliği, İlaç Komitesi yeni bir uygulama koymuştur:

Reçetelerin üzerinde içi boş iki kutu vardır. Bu kutular eğer doktor tarafından işaretlenmişse, doktorun isteği doğrultusunda, işaretlenmemişse eczacı tarafından verilen ilaç hakkındaki bilgi ilacın üzerine etiketlenecektir.

Brigham'daki hastanede genel eğilim reçeteye ilaçların aktif maddelerinin yazılmaması yani etiketlenmemesi yönündedir. Eğer reçetede “Evet” kutusu işaretlenmişse, eczacı kullanmaya ilişkin direktiflerin yanı sıra, ilacın içerdiği maddeleri de etiketleyecektir. Eğer her iki kutu da boşsa etiketin üzerinde sadece kullanmaya ilişkin bilgiler bulunacaktır.

“Reçeteye ilaçların aktif maddelerinin yazılmasının bazı avantajları vardır:

1. Hasta doktor değiştirdiğinde, veya başka bir yere taşındığında, veya eve doktor çağırıldığında, kayıtlar yokken doktora yardımcı olur,

2. Kazara zehirlenme veya intihar teşebbüslerinde çok önemli olan zamanı kazandırır.

3. Hastanın ilaçlarıyla ailenin diğer bireylerinin ilaçlarının karıştırılmasını önler.

4. Oluşan yan etkileri veya komplikasyonları anlatmasında hastaya yardımcı olur.

“Ancak bazı durumlarda, eğer doktor hastanın o ilaçları kendisine zarar vermek için kullanabileceğini düşünüyorsa, etiketleme yapılmamalıdır. Örneğin, barbituratlar, trankilizanlar, veya narkotikler gibi ilaçlar.

“Gelecek sefere reçete yazarken hangi kutuyu işaretlemeniz gerektiğini iyice düşününüz.”

Yeni ilaçlar kısmında, hastanede Eczane Komitesi tarafından kabul edilerek yeni kullanılmaya başlanan ilaçlar hakkında veriler bulunmalıdır. Bu konudaki önemli bilgiler, ilacın kullanım alanı etkilerini, yan etkilerini, ilacın uygulanma şeklini ve eczaneye nasıl alındığını içermelidir. Bu bilgilerin yazılma formatı çok çeşitli olabilir. Aşağıda bir örnek verilmektedir.

Vincristine Sulfate Oncovin

“Vincristine sulfate (Oncovin-Lilly) periwinkle bitkisinden elde edilen bir alkaloittir. Önceleri lölokristin ismiyle bilinen bu ilaç LCR veya VCR diye sembolize edilirdi. Vinblastin türünde bir antineoplastik bir kimyasaldır ancak etki mekanizması ondan farklıdır.

“Vincristine sadece çocuklarda lösemi tedavisinde kullanılır. Bu noktadan hareketle diğer bu tip ilaçlara alışkanlık kazanmış hastalarda yaşam süresi açısından etkilidir. “Yan etkileri: Alopecia, bazı durumlarda sinir-kas sistemi düzensizlikleri.”

“Vincristine sulfate 10 ml’de 1 mg veya 10 ml’de 5 mg ampullerde sadece intravenöz uygulamalar için tedarik edilmiştir. Seyreltici 0.9 % sodyum klorürdür ve prezervatif olarak benzil alkol ilave edilmiştir.”

Eczacılık ve Terapötikler Komitesinin yaptığı toplantıların gündemleri eczacılık bülteninin en faydalı köşesini oluşturur. Bu sayede hastanedeki personel hastane içinde uygulanan veya değiştirilen ilaç politikası hakkında bilgi sahibi olacaktır. Ayrıca, bazı önerileri olan personelin bu önerilerinin de dikkate alındığını göstermesi açısından da değerlidir.

Her sayıda, personelden bir kişinin baş makalesi yer almalıdır. Yazılan makale uzun olmamalı, yeni farmasötiklerin değerlendirilmesini, veya yazarın ilgi alanı içindeki tedavi yönelimlerini veya personelin ilgi duyduğu konuları kapsamalıdır.

Aşağıda baş makaleye bir örnek verilmektedir:

İlaç Kontrolündeki Rolünüz

“Özellikle son on yılda terapötik ajanlar tarihin hiç bir zamanında olmadığı kadar artış gösterdi. Bir yandan ilaçlar geliştirilirken, bir yandan da dünyanın her tarafında bu ilaçların yan etkilerinin araştırılması devam etmektedir. Ne yazıkki, laboratuvarında, kontrollü şartlarda yapılan deneylerden alınan sonuçlar her zaman uygulamadaki sonuçları tutmamaktadır. İlaçların daha geniş kullanımıyla ilaçların yan etki düzeninde veya toksisitelerinin ortaya çıkışında değişiklikler olduğunu Kerlan* belirtmektedir. Bunun en canlı örneği Thalidomide faciasıdır.

“Yeni ilaçların geniş ölçüde kullanımı hastanelerde olduğundan hastane elemanları, sağlık personeli, hemşireler ve hatta eczacılar ilaçların yan etkilerini gözlem altında bulundurmalı ve kaydetmelidirler. Sağlık ordusunun bu üç elemanı, çabaları başarılı kılmak için el birliği ile çalışmalıdır.”

“Yukarıda bahsedilen üçlünün rolleri Güncel Pratik Bülteni No 4 ve No 75’den özetlenmiştir.”

“Genel” adı altında kategorize edilen kısım editörün isteğine bağlı olarak sağlık personelinin, bakım servisinin veya laboratuvar elemanlarının ilgilerini çeken konulardan oluşur.

DÜZEN

Düzen, genelde kişiye göre değişir, ancak aşağıda gelecekteki çalışmalar için bir format verilmiştir.

Kullanılan kağıt iyi kaliteli olmalı ve boyutları 22x28 cm olmalıdır. Bültenin ilk sayfası okuyucuyu cezbetmeli ve başlık iri puntolarla yazılmalıdır. Ayrıca beyaz veya renkli yüzeyde renkli basılabilir. Bunlar fazla pahalıya mal olmaz ama dikkat çekme açısından oldukça faydalıdır. (Bakz. Şekil 15).

*Kerlan, Irvin: The Bulletin of the American Society of Hospital Pharmacists, Vol. 13, No 4 (1956)

ECZACILIK BÜLTENİ

Peter Bent Brigham Hastanesi

Boston, Mass.

Şekil 15.

Sayfa düzeni olarak bazı yazarlar, stensili ortadan ikiye bölerek iki sütun halinde yazmayı ve verilen verileri sütun halinde belirtmeyi yeğlerler. Bunun avantajı lüzumu halinde okuyucunun verileri kesip formüllerde veya 8x13 cm kartlar üzerine yapıştırarak dosyalamasının kolay olmasıdır.

Bültenin basımı ise hastanenin olanaklarına bağlıdır.

Dağıtım:

Tamamlanmış bir bülten aşağıdaki bölümlere dağıtılır

- A. Bütün sağlık personeline ve personel kütüphanesine,
- B. Yönetime,
- C. Bakım ünitelerine,
 1. Her üniteye bir kopya,
 2. Hemşirelik okuluna birkaç kopya, (ofise)
 3. Hemşirelik Fakültesine,
 4. Hemşirelerin Kütüphanesine,
- D. Laboratuvarlara,

Avantajları:

Böyle bir eczane yayınının hazırlanması zaman alıcı, bunu hazırlayanlar için güç bir iştir. Fakat iyi hazırlanmış bir yayın yeni ilaçlar ve yeni gelişmeleri öğrenmek için yapılacak bir sürü telefon görüşmesini önleyecektir.

Ayrıca, eczanenin hastane içinde mesleki prestijini artıracak ve yayınlanan bülten vasıtasıyla hastanenin diğer bölümleri arasında kurulacak iletişim eczacının görevini gerektiğince yaptığını gösterecektir.

SEÇİLMİŞ YAYINLAR

JEFFREY, L. P.: The Pharmacy Newsletter—Voice of the Department, J.A.H.A. Hospitals, 34: 57, 1960.

Get Doctors to Write on Theor. Specialties in Hospital Bulletin, Am. Fruggist, 129: 68, 1954.

CHABACK, L. L.: Communications and Interdepartmental Relations—The Pharmacists' Viewpoint, Hosp. Pharm. (Canada), 11: 293, 1958.

CLARK, J. S.: Communications and Interdepartmental Relation—The Nurses' Viewpoint, Hosp. Pharm. (Canada), 11: 292, 1958.

HEGARTY, JOHN F. and KENNA, F. REGIS: Bulletins Improve, Broaden Hospital Pharmacy Service, Hosp. Topics, 44: 81, 1966.

BİBLİYOGRAFYA

1. HASSAN, W. E., JR.: To Label or Not to Label, Pharmacy Bulletin of the Peter Bent Brigham Hospital, 8, No. 3, 1963.
2. FRIEND, D. G. and HASSAN, W. E., JR.: Your Role in Drug Control, Pharmacy Bulletin of the Peter Bent Brigham Hospital, 7, No. 3, 1962.